

בנימה אישית ©

פונמה היא צליל, יחידה קטנה ביותר שאין לה משמעות: ב, ד, ק, ך וכו'.

פונולוגיה היא תורת ההגה - מערכת הצלילים הייחודיים שמרכיבים את השפות השונות, והחוקים על פיהם הוגים, מפיקים ומצרפים את הצלילים השונים למילים בעלות משמעות. מרבית הצלילים הם חסרי משמעות כאשר הם נפרדים ועומדים בפני עצמם, ואולם, צירוף של מספר צלילים חסרי משמעות יוצר מילים בעלות משמעות.

מודעות פונולוגית היא מודעות לכל הצלילים שמרכיבים את המילה.

יכולת הכתיבה והקריאה מבוססת על מערכת של סימנים גרפיים מוסכמים ושרירותיים שמייצגים את הצלילים מהם מורכבת השפה המדוברת. לפיכך, תהליך רכישת הקריאה והכתיבה מבוסס על מודעות פונולוגית לצלילים השונים שמרכיבים את המילה, בד בבד עם הבנה של הקשר בין צלילים אלה לבין הסימן החזותי שמייצג אותם.

קושי במודעות פונולוגית עלול לנבא קושי ברכישת הקריאה והכתיבה, והוא יכול להתבטא בקושי להבחין בין מילה למילה או לפרק משפט למילים בודדות, קושי לזהות ולבודד צליל ראשון / אחרון של מילה, קושי להבין חרוזי מילים, לפרק מילה שלמה לצלילים וקושי לצרף מספר צלילים למילה שלמה.

הסימנים החזותיים שמייצגים את הצלילים מהם מורכבת השפה העברית כוללים עיצורים = האותיות בכתב דפוס והאותיות בכתב עגול, ותנועות = סימני הניקוד השונים.

כל משוב, הארה, שאלה, בקשה ושיתוף יתקבלו בשמחה.

דוא"ל: aloncarmit@gmail.com

לחומרים נוספים בקרו באתר האישי שלי:

www.carmitalon.co.il

בברכה ©

לפניכם קובץ לזיהוי הצליל והאות פ רפה ובו מספר דפים: ©

1. **דף תמונות ללא מילים:** בשלב ראשון על הילד לְשׂוּם כל תמונה ולפרק את המילה לצלילים. מומלץ להקנות סריקה שיטתית – מעבר משורה לשורה, בכיוון הכתיבה בעברית - מימין לשמאל.

בשלב שני על הילד לציין האם המילה מכילה את אחד הצלילים: פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ. במידה והמילה מכילה את אחד הצלילים עליו לסמן X ליד התמונה. נכון ואף מומלץ לעודד את הילד לסמן X כמספר הפעמים שצליל זה מופיע במילה. בנוסף, מומלץ לשאול היכן מופיע צליל זה – האם זה הוא הצליל הראשון, השני, האחרון, וכ"ו. במידה והמילה אינה מכילה את הצליל פ – הוא ממשיך לתמונה הבאה.

2. **דף תמונות עם מילים:** בשלב ראשון יש להציג לילד את הסימנים החזותיים: פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, פ, ולסביר לו שסימנים אלה מייצגים את הצליל פ. רצוי לעודד השוואה בין הסימנים על מנת לפתח הבחנה בין העיצור הקבוע (האות פ) לבין התנועות המשתנות (סימני הניקוד). בנוסף, רצוי להסביר שלצליל זה יש סימן שונה כשהוא מופיע באמצע מילה – פ, ובסוף מילה – פ. בשלב שני על הילד לגזור את הטבלה כך שיתקבלו כרטיסים בודדים – תמונה אחת על כל כרטיס.

3. **דף מילים ללא תמונות:** בשלב ראשון על הילד לצבוע ולהדגיש רק את האות פ / פ. בשלב שני על הילד להתאים ולהדביק את כרטיסי התמונות שגזר על המילה הנכונה בעזרת המילים שכתובות מעל התמונה – לוטו תמונות ומילים.

- ניתן לניילן את הדפים לפני הגזירה על מנת לחזור ולתרגל את המשחק.
- לילד עם מודעות פונולוגית מפותחת שהתנסה במספר צלילים ניתן לערבב את הכרטיסים של מספר צלילים יחד.
- ניתן לערוך את הדפים על מנת שיתאימו כקלפים למשחק זיכרון. כל משוב, הארה, שאלה, בקשה ושיתוף יתקבלו בשמחה.

דוא"ל: aloncarmit@gmail.com

לחומרים נוספים בקרו באתר האישי שלי: www.carmitalon.co.il

בברכה ©

צָעִיר 	מַלְבֵּן 	סִפְסֵל 	תּוֹף
מַגְפָּיִים 	כְּפָפוֹת 	בְּמַבָּה 	טֵלְפוֹן
מְשַׁקְפֵיִים 	וּפֵל 	אַפְרֹסֶק 	דָּגֵל
שֶׁמֶשׁ 	שׁוֹפָר 	דּוֹלְפִין 	מִדְרָךְ
כְּפֹתוֹרִים 	מַפְתָּח 	אַגָּס 	קַלְפִּים
אוֹפְנֵיִים 	יָרֵחַ 	עֶפְפִּיפּוֹן 	שְׂדִיף
דְּלִי 	סֵפֶר 	אַפְרוּחַ 	כֶּסֶף
סוּפְגַנְיָה 	עֵנָף 	מְלַפְפוֹן 	קִשְׁתַּת

סִמָּן רַק תְּמוּנֹת עִם הַצֵּלִיל פ

הִקְרָף אוּ צִבַּע רַק אֶת הָאוֹת פּ פּ

תּוֹף	סֹפֵסֵל	מִלְבָּן	צָעִיף
טֵלְפוֹן	בְּמַבָּה	כְּפָפוֹת	מִגְפָּיִים
דָּגֵל	אַפְרֹסֵק	וּפֵל	מִשְׁקָפִיִּים
מִדָּף	דּוֹלְפִין	שׁוֹפָר	נְשָׁמָשׁ
קִלְפִּים	אַגֵּס	מִפְתִּיחַ	כְּפֹתוֹרִים
נְשִׂיף	עֶפִיפּוֹן	יָרַח	אוֹפֵנִיִּים
כֶּסֶף	אַפְרוּחַ	סֶפֶר	דְּלִי
קִנְיָן	מְלַפְפוֹן	עֲנָף	סוּפְגָנִיָּה

